

32002D0734

2002 9 12

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 245/370

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2002 m. gegužės 30 d.

dėl Tarybos direktyvos 96/48/EB 6 straipsnio 1 dalyje nurodytos transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos eksploatavimo posistemio techninių sąveikos specifikacijų

(pranešta dokumentu Nr. C(2002) 1951)

(tekstas svarbus EEE)

(2002/734/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1996 m. liepos 23 d. Tarybos direktyvą 96/48/EB dėl transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikos ⁽¹⁾, ypač jos 6 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Pagal Direktyvos 96/48/EB 2 straipsnio c dalį transeuropinė greitųjų geležinkelių sistema skirstoma į struktūrinius arba eksploatavimo posistemius. Šie posistemiai aprašyti direktyvos II priede.
- (2) Pagal direktyvos 5 straipsnio 1 dalį kiekvienam posistemii taikomos techninės sąveikos specifikacijos (TSS).
- (3) Pagal direktyvos 6 straipsnio 1 dalį TSS projektus rengia jungtinė reprezentacinė grupė.
- (4) Pagal Direktyvos 96/48/EB 21 straipsnį įsteigtas komitetas Europos geležinkelių sąveikos asociaciją (EGSA) pagal direktyvos 2 straipsnio h dalį paskyrė jungtine reprezentacine grupe.
- (5) EGSA buvo įgaliota pagal direktyvos 6 straipsnio 1 dalį parengti eksploatavimo posistemio TSS projektą. Šie įgaliojimai buvo suteikti direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.
- (6) EGSA parengė TSS projektą bei įžanginę ataskaitą, kurioje pateikta išlaidų ir pelno analizė, kaip numatyta direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje.
- (7) TSS projektą išnagrinėjo valstybių narių atstovai pagal direktyvą įsteigame komitete, atsižvelgdami į įžanginę ataskaitą.

(8) Šiame sprendime pateiktomis TSS nenustatoma, kad turi būti naudojamos konkrečios technologijos arba techniniai sprendimai, išskyrus jeigu jų naudojimas iš tikrųjų būtinas transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikai užtikrinti.

(9) Šiame sprendime pateiktos TSS yra pagrįstos atitinkamo projekto rengimo metu turimomis geriausiomis profesinėmis žiniomis. Atsižvelgiant į technologijos plėtrą arba socialinius reikalavimus, gali tekti šias TSS iš dalies pakeisti arba papildyti. Tam tikrais atvejais pagal Direktyvos 96/48/EB 6 straipsnio 2 dalį bus naudojama peržiūros arba atnaujinimo tvarka.

(10) Tam tikrais atvejais pagal šiame sprendime nustatytas TSS yra leidžiama rinktis skirtingus sprendimus, ir dėl to atsiranda galimybė priimti esamą padėtį atitinkančius galutinius arba laikinus sąveiką užtikrinančius sprendimus. Be to, tam tikrais konkrečiais atvejais Direktyvoje 96/48/EB yra numatytos specialios įgyvendinimo nuostatos. Taip pat direktyvos 7 straipsnyje numatytais atvejais valstybėms narėms turi būti leidžiama netaikyti tam tikrų techninių specifikacijų. Dėl to būtina, kad valstybės narės užtikrintų, jog kiekvienais metais būtų skelbiamas ir atnaujinamas riedmenų registras ir infrastruktūros registras. Juose būtų nustatomos nacionalinės infrastruktūros ir riedmenų pagrindinės charakteristikos (pvz., pagrindiniai parametrai) ir jų atitiktis charakteristikoms, kurias nustato techninės sąveikos specifikacijos. Šiuo tikslu šiame sprendime nustatomose TSS aiškiai nurodyta, kokia informacija turi būti pateikta registruose.

(11) Taikant šiame sprendime nustatomas TSS turi būti atsižvelgta į naudotinų infrastruktūrų ir riedmenų bei tinklo, į kurį jie turi būti integruoti, techninio ir eksploatavimo suderinamumo konkrečius kriterijus. Ties suderinamumo reikalavimai apima sudėtingą techninę ir ekonominę analizę, kuri turi būti atliekama kiekvienu konkrečiu atveju. Analizuojant turėtų būti atsižvelgiama į:

⁽¹⁾ OL L 235, 1996 9 17, p. 6.

- Direktyvoje 96/48/EB nurodytų skirtingų posistemų sąsajas,
- skirtingas minėtoje direktyvoje nurodytas geležinkelių linijų ir riedmenų kategorijas ir
- naudojamų tinklų techninę ir eksploataavimo aplinką.

(12) Šio sprendimo nuostatos atitinka pagal Direktyvą 96/48/EB įsteigto komiteto nuomonę,

Direktyvos 96/48/EB I priede apibrėžtiems transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos infrastruktūrai ir riedmenims, atsižvelgiant į pridėtų TSS 7 skyriuje nustatytas sąlygas.

2 straipsnis

Pridedamos TSS įsigalioja po šešių mėnesių po pranešimo apie šį sprendimą.

3 straipsnis

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

1 straipsnis

Komisija patvirtina Direktyvos 96/48/EB 6 straipsnio 1 dalyje nurodytos transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos eksploataavimo posistemio technines sąveikos specifikacijas. TSS yra pateikiamos šio sprendimo priede. TSS visiškai taikomos

Priimta Briuselyje, 2002 m. gegužės 30 d.

Komisijos vardu

Loyola DE PALACIO

Pirmininko pavaduotoja

PRIEDAS

EKSPLOATAVIMO POSISTEMIO TECHNINĖS SĄVEIKOS SPECIFIKACIJOS

„TURINYS

Puslapis

1.	IVADAS	386
1.1.	TECHNINĖ TAIKYMO SRITIS	386
1.2.	GEOGRAFINĖ TAIKYMO SRITIS	386
1.3.	TSS TURINYS	386
2.	POSISTEMIO APIBRĖŽIMAS IR TAIKYMO SRITIS	387
3.	ESMINIAI REIKALAVIMAI	388
3.1.	ESMINIŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMASIS	388
3.2.	ESMINIŲ REIKALAVIMŲ ASPEKTAI	388
3.3.	EKSPLOATAVIMO POSISTEMIUI BŪDINGI SPECIALŪS ASPEKTAI.....	388
3.3.1.	SAUGA	388
3.3.2.	PATIKIMUMAS IR PRIEINAMUMAS	390
3.3.3.	SVEIKATA	390
3.3.4.	APLINKOS APSAUGA	390
3.3.5.	TECHNINIS SUDERINAMUMAS	391
3.4.	ATITIKTIES PATIKRA	391
4.	EKSPLOATAVIMO POSISTEMIO APIBŪDINIMAS	391
4.1.	EKSPLOATAVIMO POSISTEMIO PARAMETRAI	391
4.1.1.	NAUJOS SISTEMOS EKSPLOATAVIMO PROCEDŪROS	392
4.1.2.	DOKUMENTAI	392
4.1.2.1.	Mašinisto dokumentai	392
4.1.2.2.	Traukinio personalo dokumentai	394
4.1.3.	MAŠINISTŲ IR TRAUKINIO PERSONALO, KURĮ GELEŽINKELIŲ ĮMONĖ SKIRIA EITI SU SAUGA SUSIJUSIAS PAREIGAS, KVALIFIKACIJA	394
4.1.3.1.	Pagrindinė kvalifikacija, procedūros ir kalbos	394
4.1.3.2.	Žinios apie maršrutą	395
4.1.3.3.	Specialios kvalifikacijos	395

	Puslapis
4.1.4.	SAUGAI SVARBŪS PRANEŠIMAI 395
4.1.4.1.	Pranešimų pobūdis ir formatai ir saugai svarbių pranešimų perdavimo metodika 395
4.1.4.2.	Ryšio palaikymas tarp žemės ir traukinio..... 396
4.1.4.3.	Kalba, kuria tarpusavyje bendrauja traukinio personalas bei traukinio personalas ir mašinistas 396
4.1.4.4.	Kalba, kuria tarpusavyje bendrauja traukinio personalas ir keleiviai 396
4.1.5.	PAGALBA MAŠINISTUI AVARIJOS ARBA ESMINIO RIEDMENŲ GEDIMO ATVEJU 396
4.1.6.	TYRIMAS AR NAGRINĖJIMAS PO AVARIJOS ARBA GEDIMO 396
4.1.7.	INFRASTRUKTŪROS VALDYTOJO INFORMAVIMAS APIE TRAUKINIO EKSPLOATAVINĘ BŪKLĘ 397
4.1.8.	VEIKSMŲ PLANAS IR PROCEDŪROS, KURIŲ TURI BŪTI IMTASI NUTIKUS DIDELĖMS AVARIJOMS 397
4.1.9.	VAŽIAVIMAS YPATINGOMIS SĄLYGOMIS (BANDOMIEJI TRAUKINIAI IR SUGEDĘ TRAUKINIAI) 397
4.1.10.	SISTEMOS KONTROLĖ SAUGOS POŽIŪRIU 397
4.1.10.1.	Specifikacijų laikymosi patikrinimas..... 397
4.1.10.2.	Patirties perdavimas 398
4.1.11.	EKSPLOATAVIMO KOKYBĖS KONTROLĖ 398
4.1.12.	TRAUKINIO SERVISAS 398
4.1.12.1.	Traukinio įgula 398
4.1.12.2.	Traukiniu vežamų keleivių skaičius 398
4.2.	SĄSAJOS SU EKSPLOATAVIMO POSISTEMIU 398
4.3.	NURODYTAS EKSPLOATAVIMAS 398
5.	SĄVEIKOS SUDEDAMOSIOS DALYS 399
6.	ATITIKTIES IR (ARBA) TINKAMUMO NAUDOTI ĮVERTINIMAS 399
6.1.	SĄVEIKOS SUDEDAMOSIOS DALYS 399
6.2.	EKSPLOATAVIMO POSISTEMIS 399
6.2.1.	ĮVERTINIMO PROCEDŪROS IR TAIKOMI MODULIAI 399
6.2.2.	MODULIŲ TAIKYMAS 400
7.	EKSPLOATAVIMO TSS ĮGYVENDINIMAS 405
A PRIEDAS	POSISTEMIO DARBUOTOJŲ VIENŲ KITIEMS PERDUODAMI SU SAUGA SUSIJĘ PRANEŠIMAI 406“

1. ĮVADAS

1.1. TECHNINĖ TAIKYMO SRITIS

Šios TSS yra susijusios su eksploataavimo posistemių, kuris yra vienas iš Direktyvos 96/48/EB II priedo 1 skirsnyje išvardytų posistemių.

Šios TSS — tai šešių techninių sąveikos specifikacijų rinkinių, apimančių visus aštuonis direktyvoje apibrėžtus posistemius, dalis. „Naudotojų“ ir „aplinkos“ posistemių specifikacijos, kurios yra būtinos transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikai užtikrinti pagal esminius reikalavimus, nustatomos atitinkamose TSS.

Daugiau informacijos apie eksploataavimo posistemį yra pateikta 2 skyriuje.

1.2. GEOGRAFINĖ TAIKYMO SRITIS

Šių TSS geografinė taikymo sritis — tai Direktyvos 96/48/EB I priede aprašyta transeuropinė greitųjų geležinkelių sistema.

Pirmiausia turėtų būti remiamasi 1996 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1692/96/EB, pateikiančiame Bendrijos rekomendacijas dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros arba visuose to sprendimo pakeitimuose, padarytuose peržiūrėjus minėtą sprendimą jo 21 straipsnyje numatyta tvarka, aprašytais transeuropinio geležinkelių tinklo linijomis.

1.3. TSS TURINYS

Pagal Direktyvos 96/48/EB 5 straipsnio 3 dalį ir I priedo 1 skirsnio b punktą šios TSS nustato:

- a) esminius „eksploataavimo“ posistemių reikalavimus ir jo sąsajas (3 skyrius);
- b) pirmiau minėtos direktyvos II priedo 3 skirsnyje aprašytus pagrindinius parametrus, kurie būtini tam, kad būtų laikomasi esminių reikalavimų (4 skyrius);
- c) sąlygas, kurių turi būti laikomasi, kad būtų užtikrintos tiksliai apibrėžtos toliau pateiktų geležinkelių linijų kategorijų eksploatacinės ypatybės (4 skyrius):
 - I kategorija: specialiai nutiestos greitųjų geležinkelių linijos, pritaikytos traukiniams važiuoti 250 km/h arba didesniu greičiu,
 - II kategorija: specialiai modernizuotos greitųjų geležinkelių linijos, pritaikytos traukiniams važiuoti maždaug 200 km/h,
 - III kategorija: specialiai modernizuotos greitųjų geležinkelių linijos, kurioms būdingos topografiniai, reljefo arba miesto statybos apribojimai užtikrinamos konkrečios ypatybės ir kuriose greitis turi būti pritaikytas kiekvienu atveju;
- d) įgyvendinimo nuostatas tam tikrais konkrečiais atvejais (7 skyrius);
- e) esminius reikalavimus (5 skyrius) atitinkančias sąveikos sudedamąsias dalis ir jų sąsajas, kurioms turi būti taikomos Europos specifikacijos, įskaitant Europos standartus, ir kurios yra būtinos transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikai užtikrinti;
- f) kiekvienu svarstomu atveju nurodoma, kuris Sprendime 93/465/EEB apibrėžtas modulis, arba, tam tikrais atvejais, kuri konkreti tvarka turi būti naudojama vertinant sudedamųjų sąveikos dalių atitiktį arba jų tinkamumą naudoti bei atlikti posistemių „EB“ patikrą (6 skyrius).

2. POSISTEMIO APIBRĖŽIMAS IR TAIKYMO SRITIS

Traneuropinės greitųjų geležinkelių sistemos eksploatavimo posistemis apima visus elementus, leidžiančius įgyvendinti visą sistemą ir užtikrinančius jos veiksmingumą atsižvelgiant į geležinkelių operacijų apimtį, po to kai apibrėžiami kitų posistemų techniniai ir eksploataciniai elementai.

Geležinkelių sistemos eksploatavimą reglamentuoja infrastruktūros valdytojų parengtos taisyklės ir teisės aktai, kuriuos taip pat turi įgyvendinti geležinkelių įmonės.

Tam, kad būtų galima pradėti eksploatuoti geležinkelių tinklą, privalu turėti kvalifikuotus darbuotojus, kurie taiko procedūras, apibrėžtas laikantis bendros tinklo saugos sistemos reikalavimų.

Užtikrinant sistemos eksploatavimą turėtų būti nustatytos šios su eksploatavimo saugumu susijusios funkcijos:

- traukinių vairavimas,
- traukinio personalas,
- traukinių eismo valdymas iš pagrindinio valdymo centro.

Be to, yra organizacijų, kurios tvarko procesų rengimą ir modernizavimą, procedūras bei būtinus dokumentus.

Pirmiau minėtas funkcijas atliekantys darbuotojai identifikuojami ir įrašomi į būtinus dokumentus.

Procedūros paskelbiamos norminiame dokumente.

Siekiant, kad būtų užtikrinta sąveika, pirmiau minėti dokumentai turi būti pritaikyti, kad atitiktų tik sąveikos poreikius atsižvelgiant į žmogiškuosius veiksnius, kurie yra esminiai patikimai ir veiksmingai taikant procedūras.

Tinkamiausias sprendimas būtų standartizuoti arba suderinti visų geležinkelių atitinkamų maršrutų eksploatavimo taisykles.

Tačiau net tada, jeigu ši sunki užduotis būtų įvykdyta, ji faktiškai galėtų sumažinti bendrą tinklo „saugos darnumą“ ir todėl pabloginti kitų taisyklių pačiais maršrutais važiuojančių traukinių saugumą, o tai prieštarautų direktyvos nuostatomis.

Dėl to direktyvos 2.7.1 esminiame reikalavime nustatytą reikalavimą suvienodinti tinklo eksploatavimo taisykles galima taikyti tik derinant dokumentų struktūrą, kad, pvz., mašinistas važiuodamas maršrutu galėtų saugiai ir veiksmingai laikytis kiekvieno infrastruktūros valdytojo nustatytą specialų taisyklių.

Tai reiškia, kad būtina standartizuoti visas procedūras, tiesiogiai susijusias su nauja bendra sistema, įgyvendinama tinkle, kuriame užtikrinama sudedamųjų jo dalių sąveika.

Susijusio personalo ir, ypač, mašinistų kvalifikacija turi didelės įtakos aukštam saugos lygiui išlaikyti ir dėl to ji turi būti užtikrinama vienodu būdu visuose infrastruktūros tinkluose, kuriuos galima eksploatuoti, siekiant, kad būtų galima užtikrinti vienodą saugos lygį.

Be to, taikant tas procedūras būtina, kad pavieniai darbuotojai suprastų vienas kitą, net susiklosčius avarinei padėčiai; dėl to būtina nustatyti taisykles, kurių turi būti laikomasi darbuotojams palaikant ryšį ir kontaktuojant, ypač vartojant žodinį bendravimą.

Eksploatavimo saugumas neatsiejamas nuo sistemos nuolatinio tikrinimo, kuris atliekamas patikrinimais ir dalijimusi patirtimi šioje srityje.

Taikymo sritis — tai naudojimas vieno ar daugiau maršrutų, nurodytų su traukinių eismu ir manevravimu darbais susijusioje ir nustatytais riedmenimis bei paskirtais darbuotojais vykdomoje veikloje.

Su transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikos užtikrinimu susijusius eksploatavimo posistemo aspektus galima suskirstyti taip:

- procedūros,
- dokumentai,
- darbuotojų kvalifikacija,
- pranešimų perdavimas ir priėmimas,
- sistemos kontrolė.

„Infrastruktūros valdytojas“ — tai Direktyvos 91/440/EEB 3 ir 7 straipsniuose bei Direktyvos 2001/12/EB 1 straipsnyje nurodyta įstaiga. Užduotis perskirstyti ne infrastruktūros valdytojams, o kitoms įstaigoms galima pagal Direktyvą 2001/12/EB, ir informacija apie tą perskirstymą pateikiama nuorodiniame tinklo dokumente, kurį infrastruktūros valdytojai turi paskelbti pagal Direktyvą 2001/14/EB.

3. ESMINIAI REIKALAVIMAI

3.1. ESMINIŲ REIKALAVIMŲ LAIKYMASIS

Pagal Direktyvos 96/48/EB 4 straipsnio 1 dalį transeuropinė greitųjų geležinkelių sistema, jos posistemiai ir jų sąveikos sudedamosios dalys turi atitikti direktyvos III priedo bendrosiose sąlygose nustatytus esminius reikalavimus.

3.2. ESMINIŲ REIKALAVIMŲ ASPEKTAI

Esminiai reikalavimai taikomi:

- saugai,
- patikimumui ir prieinamumui,
- sveikatai,
- aplinkos apsaugai,
- techniniam suderinamumui.

Pagal Direktyvą 96/48/EB esminius reikalavimus galima taikyti visai transeuropinei greitųjų geležinkelių sistemai arba atskirai kiekvienam posistemii ir jo sudedamosioms dalims.

3.3. EKSPLOATAVIMO POSISTEMIUI BŪDINGI SPECIALŪS ASPEKTAI

Eksplotavimo posistemo atveju, be aptartųjų direktyvos III priede, nustatomi šie aspektai.

3.3.1. SAUGA

Pagal Direktyvos 96/48/EB III priedą eksploatavimo posistemiiui taikomi šie su sauga susiję esminiai reikalavimai:

1.1.1 esminis reikalavimas:

„Saugai svarbios sudedamosios dalys, ypač susijusios su traukinių judėjimu, turi būti projektuojamos, gaminamos arba surenkamos, techniškai prižiūrimos ir tikrinamos taip, kad būtų užtikrintas tinklui nustatytus tikslus atitinkantis saugos lygis, įskaitant nustatytuosius tikslus, jeigu susiklostytų konkrečios pavojingos padėtyės“.

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploatavimo posistemiiui.

1.1.2 esminis reikalavimas:

„Taikomi rato/bėgių sąveikos parametrai turi atitikti stabilumo reikalavimus, kad būtų galima užtikrinti saugų judėjimą važiuojant didžiausiu leistinu greičiu“.

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploatavimo posistemiiui.

1.1.3 esminis reikalavimas:

„Naudojamos sudedamosios dalys turi išlaikyti visas įprastas arba pavojingas apkrovas, kurios buvo tiksliai apibrėžtos tų dalių eksploatavimo metu. Kiekvieno atsitiktinio gedimo poveikis saugai turi būti apribotas atitinkamomis priemonėmis“.

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploatavimo posistemiiui.

1.1.4 esminis reikalavimas:

„Projektuojant stacionarius įrenginius ir riedmenis bei pasirenkant naudotinas medžiagas turi būti siekiama, kad gaisro atveju būtų ribojamas ugnies ir dūmų susidarymas, jų plitimas bei poveikis“.

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemiiui.

1.1.5 esminis reikalavimas:

„Visi naudotojams skirti prietaisai turi būti suprojektuoti taip, kad nepakenktų jų saugumui, jeigu tie prietaisai būtų naudojami ne pagal pateiktus nurodymus, o taip, kaip galima iš anksto numatyti.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemiiui.

Tačiau toliau išvardyti saugos reikalavimai taikomi eksploataavimo posistemiiui:

2.7.1 esminis reikalavimas:

„Tinklo eksploataavimo taisyklės ir mašinistų bei traukinio personalo kvalifikacijos turi būti suderintos taip, kad būtų užtikrintas saugus tarptautinis eismas.“

Eksploataavimo ir techninės priežiūros dažnumas, techninę priežiūrą atliekančių darbuotojų mokymas ir jų kvalifikacijos bei atitinkamų operatorių techninės priežiūros centruose įdiegta kokybės užtikrinimo sistema turi būti tokie, kad būtų užtikrintas aukštas saugos lygis.“

Pirmajai šių esminių reikalavimų daliai (eksploataavimo taisyklių ir darbuotojų kvalifikacijų suderinimas) taikomi iš esmės su žmogiškaisiais veiksniais susiję šios specifikacijos toliau pateikti poskirsniai:

- procedūrų, kurios taikytinos su naujos sistemos eksploataavimu tiesiogiai susijusioms tapačioms situacijoms, vienodumas: 4.1.1 poskirsnis,
- mašinistams skirtų dokumentų taikymo srities nustatymas ir jų apipavidalinimo suderinimas:
 - dėl procedūrų: 4.1.2.1.1 poskirsnis,
 - dėl tvarkaraščių: 4.1.2.1.3 poskirsnis,
- traukinio personalui skirto „procedūrų vadovo“ parengimas: 4.1.2.2 poskirsnis,
- geležinkelių linijos bei maršruto įrangos aprašymo sunorminimas ir suderinimas bei dokumentų, kuriais iš anksto informuojamas mašinistas, rengimo ir atnaujinimo proceso ir rekomendacijų mašinistui teikimo realiu laiku proceso sunorminimas: 4.1.2.1.2 poskirsnis,
- saugos pranešimų, kalbos, kuri turi būti naudojama su sauga susijusiems skirtingų tipų kalbiniais pranešimams, metodikos ir specifikacijos sunorminimas: 4.1.4 poskirsnis,
- sistemos patikrinimo saugos požiūriu proceso sunorminimas: 4.1.10 poskirsnis,
- traukinio personalo sudėties patikrinimo proceso sunorminimas: 4.1.12.1 poskirsnis,
- procedūros, kurios turi būti laikomasi vežant didesnę nei leistiną keleivių kiekį, sunorminimas: 4.1.12.3 poskirsnis.

Mašinisto ir traukinio personalo kvalifikacijos užtikrinamos:

- kvalifikacijos suteikimo darbuotojams organizavimo sunorminimas ir suderinimas procedūrų ir kalbų požiūriu: 4.1.3.1 poskirsnis,
- maršruto studijavimo ir žinių apie maršrutą išlaikymo proceso sunorminimas: 4.1.3.2 poskirsnis,
- specialaus mokymo konkrečioms kvalifikacijoms įgyti programos nustatymas: 4.1.3.3 poskirsnis.

Techninę priežiūrą atliekančių darbuotojų mokymas ir kvalifikacija, t. y. už riedmenų techninę priežiūrą atsakingiems darbuotojams taikomi reikalavimai yra pateikti riedmenų posistemų specifikacijoje.

3.3.2. PATIKIMUMAS IR PRIEINAMUMAS

1.2 esminis reikalavimas:

„Su traukinių judėjimu susijusios stacionarios arba keičiamosios sudedamosios dalys turi būti tikrinamos, techniškai prižiūrimos ir kiekybiškai apibūdinamos taip, kad būtų išlaikytas tų dalių veikimas pagal joms numatytas sąlygas.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemui.

2.7.2 esminis reikalavimas:

„Eksploataavimo ir techninės priežiūros dažnumas, techninę priežiūrą atliekančių darbuotojų mokymas ir jų kvalifikacijos bei atitinkamų operatorių techninės priežiūros centruose įdiegta kokybės užtikrinimo sistema turi būti tokie, kad būtų užtikrintas aukštas patikimumo ir prieinamumo lygis.“

Už riedmenų techninę priežiūrą atsakingiems darbuotojams taikomi reikalavimai yra pateikti riedmenų posistemo specifikacijoje.

3.3.3. SVEIKATA

1.3.1 esminis reikalavimas:

„Traukiniuose ir geležinkelių infrastruktūrose neturi būti naudojamos medžiagos, kurios dėl jų naudojimo būdo keltų pavojų žmonių, turinčių priėjimą prie šių medžiagų, sveikatai.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemui.

1.3.2 esminis reikalavimas:

„Tos medžiagos turi būti parinktos, išdėstytos ir naudojamos taip, kad būtų apribotos kenksmingų arba pavojingų garų ar dujų emisijos, ypač kilus gaisrui.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemui.

3.3.4. APLINKOS APSAUGA

1.4.1 esminis reikalavimas:

„Transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sukūrimo ir jos eksploataavimo poveikis aplinkai turi būti įvertintas ir į jį turi būti atsižvelgta dar projektuojant tą sistemą pagal galiojančias Bendrijos nuostatas.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemui.

1.4.2 esminis reikalavimas:

„Traukiniuose ir geležinkelių infrastruktūrose naudojamos medžiagos turi užkirsti kelią kenksmingų ir aplinkai pavojingų garų ir dujų emisijoms, ypač kilus gaisrui.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemui.

1.4.3 esminis reikalavimas:

„Riedmenys ir elektros energijos tiekimo sistemos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad jos elektromagnetiškai būtų suderinamos su įrenginiais, įranga ir privačiais arba valstybiniais tinklais, kuriems riedmenys ir tos sistemos gali sukurti trukdžius.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploataavimo posistemui.

3.3.5. TECHNINIS SUDERINAMUMAS

1.5 esminis reikalavimas:

„Infrastruktūrų ir stacionarių įrenginių techninės charakteristikos turi būti suderintos abipusiškai ir su transeuropinėje greitųjų geležinkelių sistemoje naudotinų traukinių techninėmis charakteristikomis.

Jeigu paaiškėja, kad tam tikruose tinklo ruožuose yra sunku įdiegti pirmiau minėtas charakteristikas, galima įgyvendinti laikinus sprendimus, užtikrinančius suderinamumą ateityje.“

Šis esminis reikalavimas nėra svarbus eksploatavimo posistemiiui.

2.7.3 esminis reikalavimas:

„Tinklų eksploatavimo taisyklės ir mašinistų, traukinio personalo bei eismą valdančių pareigūnų kvalifikacijos turi būti suderintos taip, kad būtų užtikrintas transeuropinio greitųjų geležinkelių sistemos eksploatavimo veiksmingumas.“

Šis esminis reikalavimas užtikrinamas:

- procedūrų, kurios taikytinos su naujos sistemos eksploatavimu tiesiogiai susijusioms tapačioms situacijoms, vienodumu: 4.1.1 poskirsnis,
- saugos pranešimų, kalbos, kuri turi būti naudojama su sauga susijusiems skirtingų tipų kalbiniais pranešimams, metodikos ir specifikacijos sunorminimu: 4.1.4 poskirsnis,
- teikiant pagalbą mašinistui, sutrikus traukinių eismui: 4.1.5 poskirsnis,
- eismo valdytojus informuojant apie riedmenų eksploatacinę būklę: 4.1.7 poskirsnis,
- procedūrų ir veiksmų plano, kurių turi būti laikomasi, jeigu iš esmės sumažėtų sistemos veiksmingumas arba sutriktų traukinių eismas, sunorminimu: 4.1.8 poskirsnis,
- įvertinimo, ar sistema atitinka nustatytus reikalavimus eksploatavimo kokybės požiūriu, sunorminimu: 4.1.11 poskirsnis.

3.4. ATITIKTIES PATIKRA

Patikra, ar posistemis ir jo sudedamosios dalys atitinka esminius reikalavimus, turi būti atliekama pagal Direktyvoje 96/48/EB nustatytus reikalavimus.

4. EKSPLOATAVIMO POSISTEMIO APIBŪDINIMAS

Transeuropinė greitųjų geležinkelių sistema, kuriai taikoma Direktyva 96/48/EB ir kurios sudedamoji dalis yra eksploatavimo posistemis — tai vientisa sistema, kurios nuoseklumas turi būti patikrintas pirmiausia pagrindinių parametrų, sąsajų ir veiklos lygių požiūriu, siekiant užtikrinti sudedamųjų dalių sąveiką laikantis esminių reikalavimų.

Eksploatavimo posistemį apibūdinantys kiekvienos sudedamosios sąveikos dalies pagrindiniai parametrai ir taikomos specifikacijos pateikiami toliau.

4.1. EKSPLOATAVIMO POSISTEMIO PARAMETRAI

Nei vienas iš Direktyvos 96/48/EB II priede išvardytų „pagrindinių parametrų“ nėra svarbūs eksploatavimo posistemiiui.

Toliau pateikti kiti parametrai yra svarbūs posistemiiui.

Eksploatavimo posistemis turi atitikti transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos kiekvienos toliau nurodytos geležinkelių linijos kategorijos, kuri yra svarbi tam posistemiiui, visas eksploatacines charakteristikas:

- specialiai greitųjų geležinkelių sistemai nutiestos geležinkelių linijos,
- specialiai modernizuotos greitųjų geležinkelių sistemai geležinkelių linijos,
- specialiai modernizuotos greitųjų geležinkelių sistemai geležinkelių linijos, kurioms būdingos specialios ypatybės.

Eksplotavimo posistemio atveju būtina laikytis tam tikrų kitų toliau nurodytų parametrų, kad būtų galima eksploatuoti sąveikai užtikrinti tinkamus greituosius traukinius, tačiau ne visi jie yra ypač svarbūs greitųjų geležinkelių sistemai.

Jeigu nenustatyti visų traukinių poreikiai, turi būti nurodytos bent šios toliau pateiktos saugos požiūriu svarbios sudedamosios dalys.

4.1.1. NAUJOS SISTEMOS EKSPLOATAVIMO PROCEDŪROS

Procedūros, naudotinos identiškoms situacijoms, tiesiogiai susijusioms su naujos sistemos, skirtos naudoti sąveikai užtikrinti tinkamame Europos tinkle, eksploatavimu, turi būti išskirtinės; jei tai yra Europos geležinkelių eismo valdymo sistema (ERTMS)/Europos traukinių kontrolės sistema (ETCS), tos procedūros pirmiausia turi atitikti nustatytą Europos specifikaciją.

4.1.2. DOKUMENTAI

4.1.2.1. *Mašinisto dokumentai*

4.1.2.1.1. **Procedūros**

Visos mašinistui privalomos procedūros pateikiamos mašinisto vadovu vadinamame dokumente arba kompiuterinėje laikmenoje.

Mašinisto vadove pateikiami naudojamiems maršrutams ir tuose maršrutuose naudojamiems riedmenims keliama reikalavimai, atsižvelgiant į įprasto ir pablogėjusio eksploatavimo situacijas, su kuriomis mašinistas gali susidurti.

Kiekvienas mašinisto vadovas parengiamas laikantis toliau pateiktų standartizuotų metmenų arba formos:

A — Susisiekimo organizavimas

B — Asmeninis saugumas

C — Signalizacija, kontrolė ir valdymas

D — Riedmenų eksploatavimo sąlygos

E — Traukinių sistemos

F — Traukinio eksploatavimas ir vairavimas

G — Anomalijos, sutrikimai ir avarijos

Mašinisto vadovo I priedėlis: Pranešimų perdavimo ir priėmimo procedūrų vadovas.

Mašinisto vadovo II priedėlis: Blankų rinkinys („Livret formulaires“).

Vairuotojo vadovas parengiamas vienos iš sąveikai užtikrinti tinkamo tinklo valstybių kalba, kurią geležinkelių įmonė pasirenka kartu su tinklu, kuriuose bus teikiamos paslaugos, infrastruktūros valdytojais, išskyrus pranešimus ir blankus („formulaires“), kurie turi būti parengti infrastruktūros valdytojų kalba (žr. 4.1.4.1 poskirsnį).

Mašinisto vadovą parengia geležinkelių įmonė, jame išdėstoma infrastruktūros valdytojų pateikta informacija.

Mašinisto vadovo rengimo ir atnaujinimo procesas apima šiuos etapus:

- infrastruktūros valdytojas geležinkelių įmonei nusiūnčia nustatytas taisykles, kurios parengiamos infrastruktūros valdytojo kalba,
- geležinkelių įmonė infrastruktūros valdytojo kalba parengia pirminį arba atnaujintą dokumentą,
- infrastruktūros valdytojas išnagrinėja geležinkelių įmonės parengto dokumento dalį, kuri yra svarbi infrastruktūros valdytojui,

- infrastruktūros valdytojas suteikia leidimą naudoti tas dokumento dalis, kurios susijusios su infrastruktūros valdytoju,
- jeigu geležinkelių įmonė pasirenka ne infrastruktūros valdytojo vartojamą kalbą, dokumentą išverčia infrastruktūros valdytojo ir geležinkelių įmonės pasirinkta kompetentinga ir pripažinta įstaiga. Geležinkelių įmonė pateikia vertimo atitikties sertifikatą. Sertifikate neturi būti skirsnio apie pranešimus ir blankus (žr. 4.1.4.1 skirsnį). Pateikusias prašymą, geležinkelių įmonė ir infrastruktūros valdytojas turi teisę dalyvauti verčiant dokumentą.

4.1.2.1.2. **Geležinkelių linijos ir eksploatuojamų geležinkelių linijų pageležinkelės įrangos aprašymas**

4.1.2.1.2.1. **Pagrindinės sudedamosios dalys**

Visa įranga, būtina nustatytame maršrute atitinkamiems riedmenims eksploatuoti, išvardijama „maršruto vadovu“ vadinamame dokumente arba kompiuterinėje laikmenoje.

Maršruto vadove pateikiama bent ši informacija:

- bendrosios eksploatavimo charakteristikos:
 - signalizacijos tipas ir atitinkamas eksploatavimo režimas (dvikelis geležinkelio ruožas, dvipusis traukinių eismas ir t. t.),
 - elektros energijos tiekimo tipas,
 - traukinio radijo ryšio įrangos tipas,
- įkalnių ir nuokalnių ženklavimas:
 - nuolydžių dydžiai ir tikslus stačių nuolydžių ženklavimas,
- išsami geležinkelių linijos schema:
 - geležinkelių linijos stočių pavadinimai ir būdingosios vietos bei jų padėtis,
 - kiekvieno bėgių kelio ir atitinkamų riedmenų leistino greičio apribojimai,
 - už eismo valdymą atsakingų organizacijų pavadinimai,
 - naudotinių radijo kanalų identifikavimas,
 - bėgių kelio išdėstymo schemos aprašymas.

Visų infrastruktūrų, kuriomis naudojasi atskiros geležinkelių įmonės traukiniai, maršruto vadovo forma turi būti parengta vienodai.

Maršruto vadovas parengiamas vienos iš sąveikai užtikrinti tinkamo tinklo valstybių narių kalba, kurią pasirenka geležinkelių įmonė.

Maršruto vadovą parengia geležinkelių įmonė, atsižvelgdama į infrastruktūros valdytojo pateiktą informaciją.

Geležinkelių įmonė nustato maršruto vadovo rengimo ir jo atnaujinimo tvarką. Infrastruktūros valdytojas patvirtina vadovo kiekvienos sudedamosios dalies, už kurią yra atsakingas ir kuri parengta jo kalba, tinkamumą.

4.1.2.1.2.2. **Modifikuotos sudedamosios dalys**

Apie visas sudedamąsias dalis, kurios buvo pakeistos visam laikui arba laikinai, geležinkelių įmonei praneša infrastruktūros valdytojai; šiuos pakeitimus geležinkelių įmonė surašo į specialų dokumentą arba kompiuterinę laikmeną, kurios forma turi būti vienoda visoms infrastruktūroms, kuriomis naudojasi atskiros geležinkelių įmonės traukiniai.

Geležinkelių įmonė nustato maršruto vadovo arba kompiuterinės laikmenos rengimo tvarką, ir kiekvienas infrastruktūros valdytojas patvirtina kiekvienos sudedamosios dalies, už kurią yra atsakingas ir kuri parengta jo kalba, tinkamumą.

4.1.2.1.2.3. Mašinisto informavimas realiu laiku

Tvarką, pagal kurią mašinistui realiu laiku pranešama apie visus maršruto saugos priemonių pakeitimus, parengia atitinkami infrastruktūros valdytojai (procesas turi būti vienodas, naudojant Europos geležinkelių eismo valdymo sistemą (ERTMS) ir Europos traukinių kontrolės sistemą (ETCS)).

4.1.2.1.3. Riedmenys

Visa informacija apie riedmenų eksploatavimą įprastu ir pablogėjusiu režimu, kurią privalo žinoti mašinistas, pateikiama „mašinisto riedmenų vadovu“ vadinamame dokumente arba kompiuterinėje laikmenoje.

Mašinisto riedmenų vadovą parengia geležinkelių įmonė.

4.1.2.1.4. Tvarkaraščiai

Informacija, būtina, kad traukinį būtų galima eksploatuoti įprastu režimu, pateikiama viename dokumente arba kompiuterinėje laikmenoje — „tvarkaraštyje“, kuris įteikiamas mašinistui ir kuriame nurodomi bent šie dalykai:

- sustojimo vietos ir kitos laiko apskaičiavimo vietos,
- atvažiavimo į kiekvieną iš tų vietų/išvažiavimo iš jų arba jų pravažiavimo laikas.

Tvarkaraštį, kuriame nurodyta atitinkamo (-ų) infrastruktūros valdytojo (-ų) pateikta informacija apie laiko pasirinkimą, parengia atitinkama geležinkelių įmonė.

Tvarkaraščio rengimo tvarką nustato geležinkelių įmonė ir dokumento kiekvienos dalies, už kurią yra atsakingas ir kuri parengta jo kalba, tinkamumą patvirtina infrastruktūros valdytojas.

4.1.2.2. Traukinio personalo dokumentai

Visos traukinio personalui privalomos procedūros pateikiamos dokumente arba kompiuterinėje laikmenoje — „traukinio igulos vadove“.

Traukinio igulos vadovą, kuriame pateikiama infrastruktūros valdytojų nurodyta informacija, parengia geležinkelių įmonė.

Infrastruktūros valdytojai gali prašyti, kad to dokumento dalis, kuri yra jiems svarbi, būtų parengta ir atnaujinta ta pačia tvarka kaip ir naudotoji mašinistų vadovui parengti (4.1.2.1.1 poskirsnis).

Visi eksploatuojant riedmenis būtini dalykai, kuriuos turi žinoti traukinio personalas dėl darbo įprastu ir pablogėjusiu režimu pateikiami dokumente arba kompiuterinėje laikmenoje — „traukinio personalo riedmenų vadove“.

Traukinio personalo riedmenų vadovą parengia geležinkelių įmonė.

4.1.3. MAŠINISTŲ IR TRAUKINIO PERSONALO, KURĮ GELEŽINKELIŲ ĮMONĖ SKIRIA EITI SU SAUGA SUSIJUSIAS PAREIGAS, KVALIFIKACIJA**4.1.3.1. Pagrindinė kvalifikacija, procedūros ir kalbos**

Mašinistams ir su sauga susijusias pareigas einantiems darbuotojams geležinkelių įmonė taiko iš toliau nurodytų etapų ir sudedamųjų dalių sudarytą kvalifikacijos suteikimo procesą:

A. Darbuotojų atranka:

- darbuotojų patirties, jų profesinių ir fizinių ypatybių įvertinimas,
- darbuotojų gebėjimo kalbėti užsienio kalba (-omis) šnekantis apie savo profesinę sritį arba darbuotojų gabumų išmokyti į tos (-ų) kalbos (-ų) įvertinimas.

- B. Pradinis profesinis mokymas:
 - mokymo reikalavimų nustatymas,
 - mokymo programos priemonės,
 - dėstytojų kvalifikacija.
- C. Pradinis sertifikavimas
 - sertifikavimo programos reikalavimų nustatymas,
 - sertifikuotojų licencijavimas,
 - kvalifikacijos sertifikatų išdavimas.
- D. Kvalifikacijos lygio išlaikymas ir kontroliuojantis personalas
 - profesinės veiklos priežiūros sistema,
 - sveikatos priežiūros sistema.
- E. Kvalifikacijos lygio išlaikymas ir kvalifikacijos kėlimas:
 - mokymo poreikių įvertinimo principai,
 - mokymo įgyvendinimo principai,
 - mokymo įvertinimo principai.
- F. Kvalifikacijos lygio ir tęstinio sertifikavimo išlaikymas
 - tęstinio sertifikavimo principai,
 - tęstinio sertifikavimo procedūrų sunorminimas.

Kvalifikacijos suteikimo procesas yra apibrėžtas atsižvelgiant į taisykles, kurios taikomos infrastruktūroms. Kiekvienam atitinkamam infrastruktūros valdytojui yra nusiunčiamas dokumentas, kuriame išsamiai aprašomas procesas.

4.1.3.2. ***Žinios apie maršrutą***

Geležinkelių įmonė nustato žinių apie maršrutą, kuriuo teikiamos pasaugos, įgijimo ir palaikymo procesą, laikantis infrastruktūros valdytojų nustatytų taisyklių.

4.1.3.3. ***Specialios kvalifikacijos***

Tam tikrais infrastruktūros registre nurodytais atvejais, pvz., jei tai yra tunelis su specialia įranga, geležinkelių įmonė parengia atitinkamų infrastruktūros valdytojų nustatytomis taisyklėmis pagrįstą specialią mokymo ir įgytų žinių palaikymo programą visam traukinio personalui, kuriam gali tekti dalyvauti saugos procedūrose.

4.1.4. SAUGAI SVARBŪS PRANEŠIMAI

4.1.4.1. ***Pranešimų pobūdis ir formatai ir saugai svarbių pranešimų perdavimo metodika***

Geležinkelių įmonių ir infrastruktūros valdytojų taikytini principai dėl:

- pranešimų pobūdžio ir formato,
- pranešimų perdavimo metodikos

yra apibrėžti šių TSS A priede.

Su eksploatavimu susiję punktai, parengti tam, kad būtų lengviau taikyti pirmiau minėtus principus, yra apibrėžti mašinistams ir eismą valdantiems pareigūnams skirtuose dokumentuose.

Nustatomi mašinisto vadovo priedai:

- 1 priedas: pranešimų perdavimo ir priėmimo procedūrų vadovas,
- 2 priedas: blankų rinkinys („livret formulaires“).

4.1.4.2. **Ryšio palaikymas tarp žemės ir traukinio**

Ši speciali ryšio palaikymo kalba — tai atitinkamoje infrastruktūroje vartojama kalba; ją nustato infrastruktūros valdytojas.

Saugos požiūriu žinių lygiai yra šie:

- Vairavimo funkcija (mašinistas)

Sugebėjimas perduoti ir suprasti šių TSS A priede nurodytus pranešimus.

Tų pranešimų turinį nustato infrastruktūros valdytojas.

- Palydos funkcija (traukino personalas)

Sugebėjimas perduoti informaciją apie traukinį ir jo eksploatacinę būklę, kiek tai susiję su personalu, bei naudingus pranešimus, padedančius spręsti konkrečias situacijas, susijusias su keleiviais.

Tų pranešimų turinį nustato infrastruktūros valdytojas.

4.1.4.3. **Kalba, kuria tarpusavyje bendrauja traukinio personalas bei traukinio personalas ir mašinistas**

Vartojama kalba — tai vienoje iš tinklo, kuriame užtikrinama sudedamųjų jo dalių sąveika, teritorijų vartojama kalba. Tą kalbą pasirenka geležinkelių įmonė.

4.1.4.4. **Kalba, kuria tarpusavyje bendrauja traukinio personalas ir keleiviai**

Situacijose, susijusiose su keleivių sauga ir sveikata, traukinio personalo ir keleivių tarpusavio bendravimo kalba — tai vienoje iš tinklo, kuriame užtikrinama sudedamųjų jo dalių sąveika, teritorijų vartojama kalba; infrastruktūros valdytojams pritarus, ją pasirenka geležinkelių įmonė.

Be to, infrastruktūros valdytojai gali nustatyti konkrečiais atvejais taikomas specialias taisykles (pvz., važiuojant per ilgus tunelius) arba taisykles, atitinkančias atskirų valstybių narių teisės aktus.

4.1.5. **PAGALBA MAŠINISTUI AVARIJOS ARBA ESMINIO RIEDMENŲ GEDIMO ATVEJU**

Geležinkelių įmonė per visą traukinio važiavimo laiką privalo užtikrinti eksperto, su kuriuo mašinistas galėtų susisiekti tiesiogiai realiu laiku avarijos arba esminio riedmenų gedimo atveju, pagalbą.

4.1.6. **TYRIMAS AR NAGRINĖJIMAS PO AVARIJOS ARBA GEDIMO**

Suderinusi su infrastruktūros valdytoju, geležinkelių įmonė nurodo asmenis pasiteirauti.

Suderinę su geležinkelių įmone, infrastruktūros valdytojas nustato tvarkaraštį, pagal kurį turi būti pradėtas avarijos arba gedimas tyrimas ar nagrinėjimas.

Su sauga susijusių įvykių privalomų įrašų išsaugojimo, gavimo ir skaitymo atžvilgiu, geležinkelių įmonė, suderinusi su infrastruktūros valdytoju, turi parengti tvarką, pagal kurią būtų galima imtis pirmiau minėtų veiksmų.

4.1.7. INFRASTRUKTŪROS VALDYTOJO INFORMAVIMAS APIE TRAUKINIO EKSPLOATACINĘ BŪKLĘ

Infrastruktūros valdytojas ir geležinkelių įmonė nustato tvarką, numatančią, kad apie visus riedmenų sutrikimus, galinčius turėti įtakos traukinio eksploatavimui (jam dar neišvykus arba važiuojant maršrutu), būtų pranešta už eismo valdymą atsakingai organizacijai.

4.1.8. VEIKSMŲ PLANAS IR PROCEDŪROS, KURIŲ TURI BŪTI IMTASI NUTIKUS DIDELĖMS AVARIJOMS

Infrastruktūros valdytojai, suderinę su geležinkelių įmone, parengia veiksmų planą ir procedūras, kurių turi būti imtasi tokių avarijų atveju:

— avarija:

— žmonių gelbėjimas,

— riedmenų gedimai:

— keleivių evakavimas,

— sugedusių riedmenų gelbėjimas,

— infrastruktūros gedimai:

— kitais maršrutais nukreiptų traukinių vairavimo sąlygos.

Geležinkelių įmonės ir infrastruktūros valdytojai atsižvelgia į šiuos veiksmų planus ir procedūras rengdamos taisyklių rinkinius ir savo darbuotojų mokymo specifikacijas.

Be to, siekiant, kad infrastruktūros valdytojai galėtų iš anksto nustatyti priemones, kurių pagal taisykles ir teisės aktus reikėtų imtis atsižvelgiant į avarių pobūdį, infrastruktūros valdytojų prašymu geležinkelių įmonė pateikia jiems riedmenų konkrečių gedimų, kurie gali turėti esminės įtakos geležinkelių eismui, sąrašą.

4.1.9. VAŽIAVIMAS YPATINGOMIS SĄLYGOMIS (BANDOMIEJI TRAUKINIAI IR SUGEDĘ TRAUKINIAI)

Ypatingas bandomųjų riedmenų eksploatavimo sąlygas ir sugedusių riedmenų grąžinimo sąlygas nustato geležinkelių įmonės, o jas išnagrinėjęs patvirtina atitinkamas infrastruktūros valdytojas.

4.1.10. SISTEMOS KONTROLĖ SAUGOS POŽIŪRIU**4.1.10.1 Specifikacijų laikymosi patikrinimas**

Sąveiką užtikrinančių specifikacijų laikymasis pirmiausia turi būti tikrinamas audito būdu.

Infrastruktūros valdytojai:

— ne rečiau kaip kartą per metus atlieka savo tinklo auditą, per kurį nustato:

— ar geležinkelių įmonės įgyvendina specifikacijas,

— geležinkelių įmonės nustatytos kontrolės sistemos veiksmingumą,

— informuoja geležinkelių įmones apie savo tinkle atlikto audito rezultatus.

Geležinkelių įmonė:

— bent kartą per metus atlieka su ja susijusios ir sąveikai užtikrinti tinkamos greitųjų geležinkelių sistemos auditą,

— audito rezultatus perduoda atitinkamiems infrastruktūros valdytojams.

4.1.10.2. Patirties perdavimas

Infrastruktūros valdytojai:

- nustato informacijos apie greitųjų geležinkelių sistemos, tinkamos sąveikai užtikrinti, eksploatavimą perdavimo tvarką,
- teikia rekomendacijas atitinkamoms geležinkelių įmonėms dėl jų teritorijoje įvykusių gedimų ir avarijų,
- pateikia geležinkelių įmonėms, jeigu tai susiję su tų įmonių darbuotoju, tyrimų arba nagrinėjimų analizes ir išvadas.

Geležinkelių įmonės:

- nustato informacijos apie greitųjų geležinkelių sistemos, tinkamos sąveikai užtikrinti, eksploatavimą perdavimo tvarką,
- periodiškai ir iškilus būtinybei informuoja infrastruktūros valdytojus apie patirties perdavimo rezultatus ir sritis, kuriose reikėtų imtis korekcinų veiksmų.

4.1.11. EKSPLOATAVIMO KOKYBĖS KONTROLĖ

Įvykius, kurie iš esmės sutrikdė operacijas, geležinkelių įmonė negaišdama nagrinėja kartu su atitinkamu infrastruktūros valdytoju.

Kiekvieną pasikartojantį įvykį bent kartą per metus geležinkelių įmonė nagrinėja kartu su atitinkamais infrastruktūros valdytojais.

Šiuos procesus geležinkelių įmonė apibrėžia kartu su infrastruktūros valdytojais.

4.1.12. TRAUKINIO SERVISAS**4.1.12.1. Traukinio įgula**

Mažiausias traukinio darbuotojų skaičius ir jų kvalifikacija turi atitikti kiekvienos iš eksploatuojamų infrastruktūrų traukinio personalo komplektavimo taisyklės.

Geležinkelių įmonė, suderinusi su infrastruktūros valdytoju, parengia tvarką, pagal kurią būtų apibrėžti prieš traukiniui išvykstant atliktini patikrinimai.

4.1.12.2. Traukiniu vežamų keleivių skaičius

Jeigu geležinkelių įmonė eksploatuoja greitųjų geležinkelių riedmenis, kurie negali važiuoti vardiniais greičiais dėl pernelyg didelio keleivių skaičiaus, įmonė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad keleivių nustatytas keleivių skaičius nebūtų viršijamas.

Išskirtiniais atvejais, kai nustatytas keleivių skaičius viršijamas, geležinkelių įmonė informuoja infrastruktūros valdytoją apie sąlygas, kuriomis galima važiuoti.

Infrastruktūros registre nurodytais tam tikrais atvejais, pvz., jei tai yra tunelis, kuriame infrastruktūros valdytojas yra parengęs evakavimo planą keleiviams iš traukinio išlaipinti, infrastruktūros valdytojas kartu su geležinkelių įmone nustato didžiausią traukiniu vežti leistiną keleivių skaičių.

Be to, pirmiau minėtu atveju ir dėl tų pačių priežasčių draudžiama laikyti bagažą vagono perėjime ir tarpduryje.

4.2. SĄSAJOS SU EKSPLOATAVIMO POSISTEMIU

Nėra.

4.3. NURODYTAS EKSPLOATAVIMAS

Nenustatyta.

5. SĄVEIKOS SUDEDAMOSIOS DALYS

- 5.1. Kaip apibrėžta Direktyvos 96/48/EB 2 straipsnio d dalyje, sąveikos sudedamosios dalys — tai „bet kuri nedaloma sudedamoji dalis, jų grupė, surenkamasis mazgas ar sukomplektuotas blokas, įtraukti arba ketinami įtraukti į posistemį, nuo kurių tiesiogiai arba netiesiogiai priklauso transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveika“.
- 5.2. Sąveikos sudedamosioms dalims taikomos atitinkamos Direktyvos 96/48/EB nuostatos.
- 5.3. Kai kurioms sąveikos sudedamosioms dalims taikomos specifikacijos, nustatančios tų dalių eksploatavimo reikalavimus. Jų atitiktis ir (arba) tinkamumas naudoti paprastai įvertinamas sąveikos sudedamųjų dalių sąsajomis. Projektu ar aprašomosiomis charakteristikomis galima remtis tik išskirtiniu atveju.

Eksploatavimo posistemis neturi jokių sąveikos sudedamųjų dalių.

6. ATITIKTIES IR (ARBA) TINKAMUMO NAUDOTI ĮVERTINIMAS

6.1. SĄVEIKOS SUDEDAMOSIOS DALYS

Eksploatavimo TSS neapima jokių sąveikos sudedamųjų dalių.

6.2. EKSPLOATAVIMO POSISTEMIS

6.2.1. ĮVERTINIMO PROCEDŪROS IR TAIKOMI MODULIAI

Konkrečių parametrų atitikties įvertinimas apima toliau nurodytų dalykų kiekvieno parametro eksploatuotiname (-uose) maršrute (-uose) ir eksploatuojamų riedmenų atžvilgiu patikrinimą:

- prieš pradedant eksploatuoti: visų apibrėžtų dokumentų, procedūrų, procesų arba specialių nuostatų charakteristikos,
- eksploatuojant: su kokybės kontrolės sistema susijusių visų apibrėžtų elementų įgyvendinimas ir kontrolė.

Atitiktis įvertinama šiais modulių tipais.

— Prieš pradedant eksploatuoti

- jei tai yra infrastruktūros valdytoji svarbūs konstrukciniai parametrai, naudojamas A tipo modulis,
- jei tai yra geležinkelių įmonei svarbūs konstrukciniai parametrai, naudojamas A tipo modulis kartu su šiomis papildomomis A1 nuostatomis:

„geležinkelių įmonės pasirinkta paskelbtoji įstaiga atitinkamų sudedamųjų dalių konstrukcinių parametrų charakteristikų patikrinimą atlieka iki eksploatavimo pradžios“.

Šis modulis yra nurodytas kaip AE ir aprašytas 6.2.2 poskirnyje.

— eksploatuojant

Jei tai yra kokybės kontrolės sistemos parametrų elementai, taikomas D modulis kartu su šiomis D1 nuostatomis:

„infrastruktūros valdytojo ir geležinkelių įmonių pasirinkta paskelbtoji įstaiga arba institucija kas dveji metai įvertina kokybės kontrolės sistemos procesų parametrų elementus (6.2.2 lentelėje simboliu SQ pažymėtos kokybės kontrolės sistemos taikymas), kurie svarbūs geležinkelių įmonei ir (arba) infrastruktūros valdytoji. Paskelbtoji įstaiga iš esminių reikalavimų atitinkančių paskelbtųjų įstaigų pasirenkama atitinkamos valstybės narės nustatyta tvarka, suderinus su atitinkamos valstybės narės paskirta saugos sertifikatus išduodančia institucija“.

Šis modulis yra nurodytas kaip DE ir aprašytas 6.2.2 poskirnyje.

6.2.2. MODULIŲ TAIKYMAS

Toliau pateiktoje lentelėje:

- išvardyti įvertintini parametrai ir kiekvienam parametrui patikrintini elementai bei nustatyti įvertintini kokybės kontrolės sistemos elementai (pažymėti SQ),
- pateikiama TSS nuoroda apie įvairius parametrus ir nurodomas taikytinas modulis.

Moduliai taikomi atsižvelgiant į šią lentelę.

Įvertintini parametrai	Kiekvieno parametro įvertinti elementai	TSS nuoroda	Taikytini moduliai	
			Geležinkelių įmonė	Infrastruktūros valdytojas
Naujos sistemos eksploataavimo tvarka	Jau parengtoje Europos specifikacijoje nustatytų instrukcijų taikymas šios sistemos atžvilgiu	4.1.1.		A
Dokumentai				
Mašinisto vadovas	Parengtas Struktūra Teksto kalba Dokumento rengimo ir atnaujinimo procesas, įskaitant kompetentingos ir pripažintos įstaigos pasirinkimą bei vertimo atitikties sertifikavimą	4.1.2.1.1	AE AE AE AE	A
Maršruto knyga	Parengta Minimalus turinys Geležinkelių įmonės pasirinktas pristatymo būdas Teksto kalba Dokumento rengimo ir atnaujinimo procesas	4.1.2.1.2.1	AE AE AE AE	A
Iš dalies pakeistų elementų dokumentas arba kompiuterinė laikmena	Parengtas Geležinkelių įmonės pasirinktas pristatymo būdas Dokumento rengimo ir atnaujinimo procesas	4.1.2.1.2.2	AE AE AE	A
Mašinisto informavimo realiu laiku tvarka	Parengta	4.1.2.1.2.3	AE	A
Mašinisto riedmenų vadovas	Parengtas	4.1.2.1.3	AE	
Tvarkaraštis	Parengtas Minimalus turinys Geležinkelių įmonės pasirinktas pristatymo būdas Teksto kalba Dokumento rengimo procesas	4.1.2.1.4	AE AE AE AE	A

Įvertintini parametrai	Kiekvieno parametro įvertinti elementai	TSS nuoroda	Taikytini moduliai	
			Geležinkelių įmonė	Infrastruktūros valdytojas
Traukinio įgulos vadovas	Parengtas	4.1.2.2	AE	A
	Dokumento rengimo ir atnaujinimo procesas, jeigu reikia		AE	
Traukinio personalo riedmenų vadovas	Parengtas		AE	
Mašinistų ir traukinio personalo kvalifikacija				
Bendrųjų kvalifikacijų mašinistams ir traukino personalui suteikimo procesas	Parengtas	4.1.3.1	AE	
	Struktūra		AE	
	Geležinkelių įmonė kiekvienam infrastruktūros valdytojui įteikia procesą aprašantį dokumentą		AE	
Žinių apie maršrutą igijimo ir palaikymo procesas	Parengtas	4.1.3.2	AE	A
Mokymo procesas ir specialiai kvalifikacijai būtinų žinių palaikymas	Parengta speciali programa	4.1.3.3	AE	A
Saugai svarbūs pranešimai				
Dokumentuose pateikiami iš pagrindinio valdymo posto į traukinį perduodami pranešimai ir jų interpretavimas	A priedėlyje nustatytų principų taikymas	4.1.4.1.	AE	A
— kuriuos turi naudoti mašinistai (taisyklių rinkinio priedėliai)				
— pranešimų perdavimo ir priėmimo procedūrų vadovas				
— blankų rinkinys				
— kuriuos turi naudoti už eismo valdymą atsakingi pareigūnai				
Ryšio palaikymas tarp žemės ir traukinio	Apibrėžimas	4.1.4.2	AE	
Kalba, kuria bendrauja traukinio personalas ir mašinistas	Apibrėžimas	4.1.4.3	AE	

Įvertintini parametrai	Kiekvieno parametro įvertinti elementai	TSS nuoroda	Taikytini moduliai	
			Geležinkelių įmonė	Infrastruktūros valdytojas
Kalba (-os), kuria (-iomis) bendrauja traukinio personalas ir keleiviai	Apibrėžimas	4.1.4.4	AE	A
Pagalbinės mašinisto priemonės	Parengtos	4.1.5	AE	
Priemonės užregistruotiems saugos duomenims tirti ir nagrinėti, prie tų duomenų prieiti ir juos skaityti	Parengtos	4.1.6	AE	A
Infrastruktūros valdytojo informavimo apie traukinio eksploatacinę būklę tvarka	Parengta	4.1.7	AE	A
Veiksmų planas ir procedūros, kurių turi būti imtasi nutikus didelėms avarijoms	Parengta	4.1.8	AE	A
	Įtraukimas į taisyklių rinkinius ir mokymo specifikacijas		AE	A
	Gedimų sąrašas		AE	A
Bandomų riedmenų eksploatavimo sąlygų ir sugedusių riedmenų grąžinimo sąlygų priemonės	Apibrėžimas	4.1.9	AE	A
	Įtraukimas į audito programas			
Sistemos tikrinimas saugos požiūriu				
Audito tvarka	Parengta	4.1.10.1	AE	A
	Naudojamo proceso taikymas (SQ)		DE	DE
Patirties perdavimo tvarka	Parengta	4.1.10.2	AE	A
	Naudojamos tvarkos taikymas (SQ)		DE	DE
Sistemos tikrinimas eksploatavimo kokybės požiūriu	Parengtas	4.1.11	AE	A
	Naudojamo proceso taikymas (SQ)		DE	DE
Traukinio servisas				
Traukinio ėgulos sudėtį reglamentuojančios nuostatos	Mažiausio traukinio personalo skaičiaus ir jų kvalifikacijos nustatymas	4.1.12.1	AE	A

Įvertintini parametrai	Kiekvieno parametro įvertinti elementai	TSS nuoroda	Taikytini moduliai	
			Geležinkelių įmonė	Infrastruktūros valdytojas
Traukinio personalo skaičiaus patikrinimo tvarka prieš išvykstant traukiniui	Parengta		AE	A
Nuostatos dėl traukinio krovumo koeficiento	Parengtos	4.1.12.2	AE	A
	Patikrinimas (audito dalis)			
Nuostatos dėl didžiausio keleivių skaičiaus, jeigu parengti keleivių evakavimo planai	Parengtos		AE	
Nuostatos dėl bagažo	Parengtos		AE	

(SQ) Kokybės kontrolės sistemos elementai, patikrintini eksploataavimo metu.

Modulių įgyvendinimo tvarka yra tokia:

A modulis

Rengėjas (infrastruktūros valdytojas) jam svarbių parametrų elementų atžvilgiu:

- parengia konkrečios sistemos, tinkamos sąveikai užtikrinti, eksploataavimo dokumentus:
 - naudojamų riedmenų ir eksploatuojamo maršruto dokumentus,
 - visų parametrų dokumentus: dokumentas, proceso, tvarkos arba specialių nuostatų pavadinimas,
 - taikytinų Europos specifikacijų sąrašas,
 ir saugo šią medžiagą archyve ne mažiau kaip 10 metų, suteikiant nacionalinės valdžios institucijoms galimybę ją patikrinti;
- patikrina, ar kiekvienas parametras ir pirmiau minėtame sąraše nurodytų parametrų elementai atitinka TSS;
- parengia atitikties deklaraciją, įskaitant patikrintinų parametrų ir elementų sąrašą (iš pirmiau minėtos lentelės) ir visų jų atitikties nuorodą. Ši deklaracija turi būti laikoma archyve kartu su eksploataavimo dokumentais.

AE modulis

Rengėjas (infrastruktūros valdytojas) jam svarbių elementų atžvilgiu:

- parengia konkrečios sistemos, tinkamos sąveikai užtikrinti, eksploataavimo dokumentus:
 - naudojamų riedmenų ir eksploatuojamo maršruto dokumentus,
 - visų parametrų dokumentus: dokumentas, proceso, tvarkos arba specialių nuostatų suformulavimas,
 - taikytinų Europos specifikacijų sąrašas,
 ir saugo šią medžiagą archyve ne mažiau kaip 10 metų, suteikiant nacionalinės valdžios institucijoms galimybę ją patikrinti;
- pasirenka paskelbtąją įstaigą ir prašo patikrinti, ar kiekvienas parametras ir pirmiau minėtame sąraše nurodytų parametrų elementai atitinka TSS visame eksploatuojamame maršrute.

Paskelbtoji įstaiga:

- c) patikrina, ar kiekvienas parametras ir pirmiau minėtame sąraše nurodytų parametų elementai atitinka TSS;
- d) praneša patikrinimą užsakiusiam rengėjui nustatytus rezultatus.

Rengėjas:

- e) parengia atitikties deklaraciją, įskaitant iš pirmiau minėtos lentelės paimtų patikrintinų parametų ir elementų sąrašą ir visų jų atitikties nuorodą. Ši deklaracija turi būti laikoma archyve kartu su eksploataavimo dokumentais.

DE modulis

Rengėjai (geležinkelio įmonė ir infrastruktūros valdytojas, kiekvienas jam svarbių elementų atžvilgiu):

- a) parengia konkrečios sistemos, tinkamos sąveikai užtikrinti, eksploataavimo dokumentus:

- dokumentus apie riedmenis ir eksploatuojamą maršrutą,
- dokumentus apie kokybės kontrolės sistemos organizavimą, atsakomybę ir įgaliojimus,
- dokumentus apie kiekvieną parametą, susijusį su kokybės kontrolės sistema:
 - procesų pavadinimą,
 - auditų rezultatus,
 - su patirties perdavimu susijusius elementus,
 - bendros kokybės kontrolės sistemos elementus,

ir saugo šią medžiagą archyve ne mažiau kaip 10 metų, suteikiant nacionalinės valdžios institucijoms galimybę ją patikrinti;

- b) kas dveji metai pasirenka paskelbtąją įstaigą arba paskelbtąją instituciją ir prašo, kad ji įvertintų geležinkelių įmonėms ir infrastruktūros valdytojams svarbių parametų elementus, susijusius su kokybės kontrolės sistema (pirmiau pateiktoje lentelėje SQ ženklu pažymėtų kokybės kontrolės procesų taikymas).

Paskelbtoji įstaiga arba paskelbtoji institucija:

- c) įvertina rengėjams (geležinkelių įmonei ir (arba) infrastruktūros valdytojui) svarbius kontrolės procesus ir apie kiekvieną procesą parengia ataskaitą, kurioje pirmiausia nurodo, ar:
 - rengėjai procesus įgyvendino pagal planą,
 - rengėjai kontroliuoja procesus;
- d) šio įvertinimo rezultatus ir susijusią ataskaitą įteikia rengėjams, kurie prašė parengti ataskaitą.

Rengėjai (geležinkelių įmonė ir infrastruktūros valdytojas, kiekvienas jam svarbios dalies atžvilgiu):

- e) parengia atitikties deklaraciją, kurioje nurodo šio įvertinimo rezultatus ir susijusią ataskaitą, ir ją laiko kartu su eksploataavimo dokumentais.

7. EKSPLOATAVIMO TSS ĮGYVENDINIMAS

Vežimo geležinkeliais paslaugos atitinkamoje transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos dalyje turi atitikti eksploatavimo TSS:

- pradėjus eksploatuoti naują ar modernizuotą infrastruktūrą, tinkamą sąveikai užtikrinti, pagal Direktyvos 96/48/EB 14 straipsnį,
- pradėjus teikti naujas tarptautines paslaugas,
- arba šių TSS 1.2 punkte nurodytos eksploatuojamos infrastruktūros atveju, palaipsniui, jeigu įmanoma, iki 2005 m.

Tačiau infrastruktūros, kurią naudoja eksploatuojami traukiniai, kuriems netaikoma Direktyva 96/48/EB, atveju, pagal šias TSS parengtas eksploatavimo taisykles galima pritaikyti prie vietinės padėties, siekiant išlaikyti eksploatuojamos geležinkelių sistemos suderinamumą ir jos esamą saugos lygį. Tokios išimtys turi būti nurodytos infrastruktūros registre.

A PRIEDAS

POSISTEMIO DARBUOTOJŲ VIENŲ KITIEMS PERDUODAMI SU SAUGA SUSIJĘ PRANEŠIMAI

PRANEŠIMŲ POBŪDIS IR STRUKTŪRA

PRANEŠIMŲ PERDAVIMO METODIKA

ĮVADAS

Šio dokumento tikslas — nustatyti taisykles iš pagrindinio valdymo posto į traukinį ir iš traukinio į pagrindinį valdymo postą perduodamiems su sauga susijusiems pranešimams, taikytiniams informacijai, kuri perduodama arba kuria keičiamasi kritinių situacijų atveju, ypač nustatyti:

- su sauga susijusių pranešimų pobūdį ir struktūrą,
- tų pranešimų žodinio perdavimo metodiką.

Šis priedėlis naudojamas kaip pagrindas:

- įgalinantis infrastruktūros valdytoją parengti pranešimus ir blankų rinkinius (*formulaire*s). Ši informacija perduodama geležinkelių įmonėms iš karto, kai tik bus prienosios nustatytos taisyklės ir teisės aktai,
- infrastruktūros valdytojams ir geležinkelių įmonėms rengiant operatoriams skirtus dokumentus (blankų rinkinius: *livret formulaire*s), už eismo valdymą atsakingiems pareigūnams skirtus nurodymus ir mašinisto vadovo 1 priedėlį „Pranešimų perdavimo ir priėmimo procedūrų vadovas“.

1. SU SAUGA SUSIJUSIŲ PRANEŠIMŲ POBŪDIS IR STRUKTŪRA

1.1. POBŪDIS

Kiekvienas infrastruktūros valdytojas su sauga susijusius pranešimus oficialiai apibrėžia pagal keturias rūšis:

- labai skubūs pranešimai apie pavojų,
- procedūriniai pranešimai,
- papildomi pranešimai,
- įvairaus pobūdžio informaciniai pranešimai.

Šių pranešimų perdavimo taisyklės yra pateiktos 2 skirsnyje — „Pranešimų perdavimo ir priėmimo metodika“.

1.1.1. Labai skubūs pranešimai apie pavojų

Labai skubiais pranešimais apie pavojų perduodami neatidėliotini eksploataciniai nurodymai.

Siekiant, kad būtų pašalinta bet kokia rizika, jog tas pranešimas bus suprastas neteisingai, jis visada pakartojamas.

Suskirstyti pagal poreikį pagrindiniai pranešimai, kuriuos galima perduoti, yra nurodyti toliau: be to, jeigu būtina, infrastruktūros valdytojas gali nustatyti kitus pranešimus apie pavojų.

Po labai skubių pranešimų apie pavojų galima perduoti procedūrinius pranešimus (žr. 1.1.2 poskirsnį).

Visi esminiai labai skubūs pranešimai apie pavojų yra pateikti mašinisto vadovo 1 priedėlyje „Pranešimų perdavimo ir priėmimo procedūrų vadovas“ bei už eismo valdymą atsakingo personalo instrukcijose.

1.1.1.1. Iš pagrindinio valdymo posto arba mašinisto perduodami pranešimai

— įsakymas sustabdyti visus traukinius:

Skubus visų traukinių sustabdymas
Skubus visų traukinių sustabdymas

Jeigu būtina, pranešime pateikiama informacija apie vietą arba teritoriją.

Be to, šis pranešimas turi būti nedelsiant papildytas, jeigu įmanoma, nurodant pavojaus vietą ir identifikuojant traukinį:

Kliūtis
arba gaisras
arba (kita priežastis)
geležinkelių linijoje (vieta)
 (pavadinimas) (m. ch)
Traukinio mašinistas
 (numeris)

— būtinybė sustabdyti tam tikrą traukinį:

Traukinys **geležinkelių linijoje (-ose)**
 (numeris) (pavadinimas)
Avarinis sustojimas
 (m. ch)
Traukinys **geležinkelių linijoje (-ose)**
 (numeris) (pavadinimas)
Avarinis sustojimas
 (m. ch)

— būtinybė užtikrinti radijo tylėjimą:

Radijo tylėjimas
Radijo tylėjimas

1.1.1.2. Mašinisto perduodami pranešimai

— būtinybė nutraukti traukos elektros energijos tiekimą:

Skubus elektros srovės išjungimas
Skubus elektros srovės išjungimas

Šis pranešimas turi būti nedelsiant papildytas, jeigu įmanoma, nurodant pavojaus vietą ir identifikuojant traukinį:

(Vieta)
 (m. ch)
 geležinkelių linijoje
 (pavadinimas)
tarp **ir**
 (stotis) (stotis)
Priežastis
Traukinio mašinistas
 (numeris)

1.1.2. Procedūriniai pranešimai**1.1.2.1. Pranešimų pobūdis**

Procedūriniais pranešimais perduodami su mašinisto vadove apibūdintomis situacijomis susiję eksploataciniai nurodymai.

Minėti pranešimai yra sudaryti iš situaciją atitinkančio pranešimo teksto ir pranešimo identifikavimo numerio.

Jeigu pranešimu yra numatyta, kad jo gavėjas turi perduoti atsakymą, taip pat pateikiamas atsakymo tekstas.

Pranešimuose naudojamos infrastruktūros valdytojų iš anksto nustatytos ir jų kalba vartojamos formulotės, jos pateikiamos iš anksto išspausdintoje popierinėje laimenoje.

1.1.2.2. Procedūros blankai

Procedūros blankai — nustatytos formos procedūrinis pranešimas.

Jų tikslas:

- nustatyti bendrą darbinį dokumentą, kurį operatyviai naudoja už eismo valdymą atsakingi darbuotojai ir mašinistai,
- užtikrinti pranešimų atsekamumą.

Šiems blankams suteikiamas procedūrą atitinkantis žodinis arba skaitmeninis kodas.

Minėtus blankus kiekvienas infrastruktūros valdytojas parengia savo kalba.

1.1.2.3. Blankų rinkinys (livret formulaires)

Visas blankų rinkinys pateikiamas popierinėse knygose (blankų knygas):

- mašinistui skirta blankų knyga, pateikianti visus blankus, kuriuos skirtingi infrastruktūros valdytojai gali naudoti bet kokioje mašinisto važiuojamo maršruto dalyje. Blankų knyga — tai mašinisto vadovo 2 priedėlis,
- už eismo valdymą atsakingų darbuotojų blankų knyga, leidžianti tiems darbuotojams taikyti visas jų teritorijoje numatytas procedūras.

Blankų knyga yra sudaryta iš dviejų dalių.

Pirmoji dalis susideda iš šių punktų:

- priminimo apie blankų knygos naudojimą,
- procedūrų, kurias leidžiama taikyti eismą valdantiems darbuotojams, blankų rodyklės,
- procedūrų, kurias leidžiama taikyti mašinistui, blankų rodyklės,
- situacijų, į kurias darant nuorodą turi būti naudojamas procedūrų blankas, sąrašas,
- situacijų, kurioms taikomas kiekvienos procedūros blankas, žodynas,
- kodas, kuris naudojamas pranešimams aiškiai išdėstyti (fonetinis raidynas ir t. t.).

Antroje dalyje pateikiami procedūrų blankai.

Blankų knygoje pateikiama keletas pavyzdinių blankų ir turi būti naudojamos puslapį dalijančios linijos.

Geležinkelių įmonė mašinisto blankų rinkinyje prie kiekvieno blanko arba apie situacijas, kurioms jie taikomi, gali pateikti aiškinamąjį tekstą.

1.1.3. Papildomi pranešimai

Papildomi pranešimai — tai informaciniai pranešimai, kuriais mašinistas informuoja eismą valdančius darbuotojus arba kuriais eismą valdantys darbuotojai mašinistui teikia rekomendacijas dėl tam tikrų numatytinų traukinių eismo situacijų ar traukinio arba infrastruktūros techninės būklės.

Būtinus papildomus pranešimus identifikuoja infrastruktūros valdytojai ir juos pateikia mašinisto vadovo „Pranešimų perdavimo ir priėmimo procedūrų vadovo“ 1 priedėlyje bei dokumentuose, kuriuose yra išvardyti nurodymai eismą valdantiems darbuotojams.

1.1.4. Įvairaus pobūdžio informaciniai pranešimai

Šiais pranešimais tam tikrais atvejais mašinistas teikia rekomendacijas eismą valdantiems darbuotojams apie retai susiklostančias aplinkybes, dėl kurių iš anksto nėra numatyta pranešimų.

Siekiant, kad situacijas aprašyti ir informacinį pranešimą parengti būtų lengviau, turi būti parengtas pranešimo pavyzdys, geležinkelių terminų žodynas, riedmeniui apibūdinti naudojama schema ir infrastruktūros įrangą (bėgių kelias, traukos elektros energijos tiekimas ir t. t.) apibūdinantis pranešimas.

1.1.4.1. Pranešimų struktūros pavyzdys

Šie įvairių sričių pranešimai turi būti kuriami atsižvelgiant į toliau pateiktą pagrindinį pavyzdį:

Pranešimo perdavimo etapas	Sudedamoji pranešimo dalis
Informacijos perdavimo priežastis	☐ informuojama ☐ kad būtų imtasi veiksmų
Pastebėjimas	☐ Yra ☐ Mačiau ☐ Turėjau ☐ Atsitrenkiau
Vieta — geležinkelių linijoje — atsižvelgiant į mano traukinį	☐ (stoties pavadinimas) ☐ (būdinga vieta) ☐ prie mylias žyminčio stulpo/kilometro ženklo (skaičius) ☐ lokomotyvas (kiekis) ☐ prikabinamas vagonas (kiekis)
Pobūdis — objektas — asmuo	☐ (žr. žodyną)
Būklė — statinė — judrioji	☐ stovi (kur) ☐ guli (kur) ☐ nukrito (kur) ☐ eina ☐ bėga ☐ kur link
Vieta atsižvelgiant į traukinių judėjimo kelius	Važiavimo kryptis (bėgių kelio atžvilgiu)

Po šių pranešimų galima perduoti prašymą perduoti nurodymus.

Šių pranešimų sudedamosios dalys yra pateikiamos ir geležinkelių įmonės, ir susijusių infrastruktūros valdytojų pasirinkta kalba.

1.1.4.2. *Geležinkelių terminų žodynas*

Geležinkelių įmonė turi parengti kiekvieno tinklo, kuriuo yra važiuojama, geležinkelių terminų žodyną. Jame turi būti pateikti reguliariai vartojami terminai geležinkelių įmonės ir tų infrastruktūros valdytojų, kurių infrastruktūra yra naudojama, pasirinkta kalba.

Žodynas turi būti sudarytas iš dviejų dalių:

- pagal temas sudaryto terminų sąrašo,
- abėcėlės tvarka pateikto terminų sąrašo.

1.1.4.3. *Riedmenų apibūdinimo schema*

Riedmenų apibūdinimo schema, kurioje išvardytos įvairios sudedamosios dalys, apie kurias gali tekti pranešti atitinkamiems skirtingiems infrastruktūros valdytojams, parengia geležinkelių įmonė. Toje schemoje geležinkelių įmonės ir tų infrastruktūros valdytojų, kurių infrastruktūra yra naudojama, pasirinkta kalba turi būti pateikti standartinių terminų įprastiniai pavadinimai.

1.1.4.4. *Infrastruktūros įrangos charakteristikas apibūdinantis pranešimas*

Maršruto, kuriuo važinėja riedmenys, infrastruktūros įrangos (bėgių kelio, traukos elektros energijos tiekimas ir t. t.) charakteristikas apibūdinantį pranešimą su pateiktais įvairių sudedamųjų dalių, apie kurias gali tekti pranešti atitinkamiems infrastruktūros valdytojams, pavadinimais parengia geležinkelių įmonė. Tame pranešime geležinkelių įmonės ir vieno iš infrastruktūros valdytojų, kurių infrastruktūra yra naudojama, pasirinkta kalba turi būti pateikti standartinių terminų įprastiniai pavadinimai.

2. PRANEŠIMŲ PERDAVIMO IR PRIĖMIMO METODIKA

2.1. METODIKOS SUDEDAMOSIOS DALYS IR TAISYKLĖS

2.1.1. **Procedūrose vartojamų terminų žodynas**

2.1.1.1. *Žodinio pranešimo perdavimo procedūra*

Terminas, kuriuo suteikiama galimybė kalbėti kitam pokalbio dalyviui:

pokalbį baigiau

2.1.1.2. *Pranešimo priėmimo procedūra*

- gavus tiesioginį pranešimą

Terminas, kuriuo patvirtinama, kad pranešimas buvo priimtas:

pranešimą gavau

Terminas, kuriuo prašoma pakartoti pranešimą, jeigu jis buvo neišgirstas arba nebuvo teisingai supastas:

prašom pakartoti (+ prašom kalbėti lėčiau)

- gavus pakartotinai perskaitytą pranešimą

Terminas, kuriuo nustatoma, ar pakartotinai perskaitytas pranešimas visiškai atitinka anksčiau perduotą pranešimą:

teisingai

arba ne:

klaida (+ sakau dar kartą)

2.1.1.3. *Pranešimo nutraukimo procedūra*

— jeigu pranešimas buvo baigtas:

baigiau

— jeigu pranešimo perdavimas buvo nutrauktas laikinai, tačiau ryšys buvo išlaikytas

Terminas, kuriuo kita pokalbio šalis prašoma palaukti:

palaukite

— jeigu pranešimo perdavimas buvo nutrauktas laikinai, tačiau ryšys nebuvo išlaikytas

Terminas, kuriuo kitai pokalbio šaliai pasakomas, kad pranešimo perdavimas bus nutrauktas, tačiau vėliau bus atnaujintas:

ryšį užmegsiu vėliau2.1.1.4. *Pranešimo nutraukimo procedūra:*

Terminas, kuriuo nutraukiama procedūra

procedūra nutraukiama

Jeigu pranešimo perdavimas turi būti atnaujintas vėliau, procedūra turi būti kartojama iš pradžių.

2.1.2. **Taikytinos taisyklės, jeigu įsiveltų klaida arba pranešimas būtų suprastas neteisingai**

Siekiant, kad perduodant pranešimą būtų galima ištaisyti įsivėlusias klaidas taikomos toliau pateiktos taisyklės:

2.1.2.1. *Klaidos*

— perduodant pranešimą įsivėlusį klaidą

Jeigu perduodant pranešimą įsivėlusią klaidą aptinka siuntėjas, jis turi prašyti, kad siuntimas būtų nutrauktas, perduodamas šią procedūrinį pranešimą:

klaida (+ parenkite naują blanką...)

arba

klaida + aš tai pakartosiu

ir dar kartą nusiųsti pradinį pranešimą

— klaida nusiųstą pranešimą skaitant jų perdavusiam siuntėjui

Jeigu siuntėjas klaidą aptinka tada, kai nusiųstas pranešimas yra skaitomas jam, siuntėjas perduoda šiuos procedūrinius pranešimus:

klaida + aš tai pakartosiu

ir dar kartą nusiųsti pradinį pranešimą.

2.1.2.2. *Neteisingai suprastas pranešimas*

Jeigu viena iš šalių neteisingai supranta pranešimą, nusiųsdama toliau pateiktą tekstą ji turi paprašyti, kad kita šalis pakartotų pranešimą:

prašom pakartoti (+ prašom kalbėti lėčiau)

2.1.3. Žodžių, skaičių, laiko, atstumo, greičio ir datos tarimo paraidžiui kodas

Siekiant, kad susiklosčius skirtingai situacijai būtų lengviau suprasti ir perduoti pranešimus, kiekvienas terminas turi būti ištariamas lėtai ir teisingai paraidžiui pasakant žodžius ir skaičius, kuriuos būtų galima suprasti neteisingai. Taikomos toliau pateiktos žodžių tarimo paraidžiui taisyklės.

2.1.3.1. Žodžių ir raidžių grupių tarimas paraidžiui

Naudotinas tarptautinis fonetinis raidynas.

A	Alfa	F	Foxtrot	K	Kilo	P	Papa	U	Uniforme	Z	Zulu
B	Bravo	G	Golf	L	Lima	Q	Quebec	V	Victor		
C	Charlie	H	Hotel	M	Mike	R	Romeo	W	Whisky		
D	Delta	I	India	N	November	S	Sierra	X	X-ray		
E	Echo	J	Juliet	O	Oscar	T	tango	Y	Yankee		

Pavyzdžiai: A B taškai = alpha bravo taškai; signalo numeris KX 835 = signalas Kilo X-ray aštuoni trys penki.

Geležinkelių įmonė, jei būtina, gali pridėti kitas nuorodas dėl tarimo.

2.1.3.2. Skaičių išraiška

Skaičiai turi būti tariami paeiliui.

0	nulis	5	penki
1	vienas	6	šeši
2	du	7	septyni
3	trys	8	aštuoni
4	keturi	9	devyni

Pavyzdys: traukinys **2183** = traukinys du vienas aštuoni trys.

Sakant dešimtainius skaičius turi būti vartojamas žodis „taškas“.

Pavyzdys: **12.50** = vienas du taškas penkis nulis.

2.1.3.3. Laiko išraiška

Įprastais žodžiais nurodomas vietinis laikas.

Pavyzdys: **10.52 val.** = dešimt penkiasdešimt dvi.

Jeigu būtina, laikas turi būti nurodomas paeiliui pasakant kiekvieną skaičių (vienas nulis penki du valanda).

2.1.3.4. Atstumų ir greičio išraiška

Atstumai nurodomi kilometrais, o greičiai — kilometrais per valandą. Galima naudoti mylias, jeigu šis vienetas naudojamas atitinkamoje infrastruktūroje.

2.1.3.5. Datos išraiška

Datos nurodomos įprastu būdu.

Pavyzdys: **gruodžio 10 d.**

2.2. PRANEŠIMŲ STRUKTŪRA

Žodinis su sauga susijusių pranešimų perdavimas iš esmės apima šiuos du etapus:

- nurodymų identifikavimas ir prašymas,
- pranešimo perdavimo ir perdavimo užbaigimo.

Jei tai yra ypač skubūs saugos pranešimai, pirmą etapą galima sutrumpinti arba visiškai praleisti.

2.2.1. Nurodymo identifikavimo ir prašymų pateikimo taisyklės

Šalims vienai kitą identifikuojant, apibūdinant eksploatacinę padėtį ir perduodant procedūrinius nurodymus, taikomos šios taisyklės:

2.2.1.1. Identifikavimas

Kiekvienas pranešimo perdavimas, išskyrus labai skubius saugos pranešimus, turi būti pradedamas identifikavimo pranešimais net ir tuo atveju, jeigu pranešimas buvo nutrauktas.

Skirtingos šalys pirmiau minėtam tikslui naudoja šiuos pranešimus:

- už eismo valdymą atsakingi darbuotojai:

traukinys

..... (numeris)

tai yra signalai

..... (pavadinimas)

- mašinistas:

..... (signalai)

..... (pavadinimas)

tai traukinys

..... (numeris)

NB:

Po identifikavimo galima perduoti papildomos informacijos pranešimą, kad už eismo valdymą atsakingam darbuotojui būtų pakankamai išsamiai apibūdinta situacija ir kad jis galėtų tiksliai apibūdinti procedūrą, kurios laikytis mašinisto būtų galima prašyti vėliau.

2.2.1.2. Prašymas pateikti nurodymus

Prieš kiekvieną procedūros taikymą turi būti pateiktas prašymas pateikti nurodymus. Prašant juos pateikti naudojami šie terminai:

procedūros parengimas

2.2.2. Pranešimo perdavimo procedūros

2.2.2.1. Labai skubūs su sauga susiję pranešimai

Atsižvelgiant į tų pranešimų skubumą ir įsakomąjį pobūdį:

- juos galima perduoti ir priimti traukiniui važiuojant,

- galima praleisti identifikavimo dalį,
- jie turi būti pakartoti,
- kiek galima greičiau po tų pranešimų turi būti perduota kita informacija.

2.2.2.2. Procedūriniai pranešimai

Siekiant, kad (esant prastovai) patikimai būtų perduoti blankų rinkinyje (livret formulaires) pateikti procedūriniai pranešimai, turi būti laikomasi toliau pateiktų taisyklių.

2.2.2.2.1. Pranešimo siuntimas

Blanką galima užpildyti prieš perduodant pranešimą, kad visą pranešimo tekstą būtų galima perduoti iš karto.

2.2.2.2.2. Pranešimo priėmimas

Pranešimo priėmėjas blankų rinkinyje pateiktą blanką turi užpildyti atsižvelgdamas į informaciją, kurią jam perdavė siuntėjas.

2.2.2.2.3. Nusiųsto pranešimo skaitymas jį perdavusiam siuntėjui

Visi blankų rinkinyje iš anksto nustatyti geležinkelių pranešimai turi būti perskaitomi juos perdavusiems siuntėjams. Nusiųstus pranešimus skaitant juos perdavusiems siuntėjams turi būti perskaitomi blankų pilkose dalyse nurodyti pranešimai, ataskaitos galinė dalis ir visa papildoma informacija.

2.2.2.2.4. Nusiųsto pranešimo perskaitymo jį perdavusiam siuntėjui teisingumo patvirtinimas

Po kiekvieno pranešimo, per kurį nusiųstas pranešimas buvo perskaitytas jį perdavusiam siuntėjui, to pranešimo siuntėjas turi perduoti pranešimo atitikties patvirtinimą ar nurodymą, kad pranešimas buvo perskaitytas neteisingai:

teisingai

arba

klaida + pakartosis vėliau

ir dar kartą perduoti pradinį pranešimą.

2.2.2.2.5. Patvirtinimas

Gavus kiekvieną pranešimą, turi būti patvirtinta, kad jis buvo priimtas arba nepriimtas:

priimtas

arba

nepriimtas, prašom pakartoti (+ kalbėkite lėčiau)

2.2.2.2.6. Atsekamumas ir patikra

Už eismo valdymą atsakingų darbuotojų perduodami visi pranešimai privalo turėti vienintelį identifikavimo arba leidimo numerį:

- jeigu pranešimas buvo perduotas dėl veiksmo, kuriam atlikti mašinistas turi gauti specialų leidimą (pvz., pravažiuoti draudžiamąjį signalą ir t. t.):

leidimas.....
 (numeris)

- visais kitais atvejais (pvz., atsargus važiavimas ir t. t.):

pranešimas
 (numeris)

2.2.2.2.7. Pranešimo perdavimas siuntėjui

Po kiekvieno pranešimo, kuriame buvo pateiktas prašymas „perduoti pranešimą siuntėjui“, turi būti pateikta „ataskaita“.

2.2.2.3. *Papildomi pranešimai*

Prieš papildomus pranešimus:

- turi būti atlikta identifikavimo procedūra,
- papildomi pranešimai turi būti trumpi ir tikslūs (jeigu įmanoma, juose turėtų būti pateikta tik perduotina informacija ir jeigu ji bus taikoma),
- papildomi pranešimai turi būti perskaityti juos perdavusiam siuntėjui ir gautas patvirtinimas, kad tie pranešimai jų siuntėjui buvo perskaityti teisingai ar neteisingai,
- po papildomų pranešimų galima perduoti prašymą pateikti nurodymus arba daugiau informacijos.

2.2.2.4. *Iš anksto nenustatyto įvairaus turinio informaciniai pranešimai*

Įvairaus turinio informaciniai pranešimai:

- prieš juos turi būti atlikta identifikavimo procedūra,
 - jie turi būti parengti prieš siuntimą,
 - turi būti perskaityti juos perdavusiam siuntėjui ir gautas patvirtinimas, kad tie pranešimai jų siuntėjui buvo perskaityti teisingai ar neteisingai.
-